

ΠΟΘΕΝ ΚΥΡΙΩΣ ΠΗΓΑΖΟΥΣΙΝ ΑΙ ΑΣΘΕΝΕΙΑΙ

(Συνέχεια και τέλος).

Και εις τους παλαιούς άκόμη χρόνους οι φρόνιμοι και νουνεχείς ιατροί ήπόρουσαν πώς πολλάκις βαθέα τραύματα, καθ' ά όστα και κρέατα ήσαν συντετριμμένα, έθεραπεύοντο ταχέως και καλώς, όσάκις δέν ήτο βεβλαμμένον τό ύπέρ αυτά δέρμα. Έπιστεύετο γενικώς, ότι ή έπικοινωνία του άέρος προεκάλει τήν σήψιν πανταχού και καθίστα τας πληγάς δυσώδεις και πυορρούσας.

Άλλ' ό Παστέρ και ό Λίστερ απέδειξαν ότι ούδαμού βλάπτει ή έπικοινωνία του άέρος και ότι μόνον τά έν αύτώ εύρισκόμενα βακτηρίδια προκαλούν σήψιν και άποσύνθεσιν. Όταν επιδένωμεν τας πληγάς διά καθαρού βάμβακος, ό άήρ εισχωρεί βεβαίως δι' αύτου, άφ' ου όμως πρώτον άφήση εις τόν βάμβακα τόν κοινορτόν του, τό μόνον έπιβλαβές στοιχείόν του.

Άφ' ου χρόνου γνωρίζομεν πλέον αυτά τά πράγματα και άφ' ου χρόνου κατορθούμεν ν' απομακρύνωμεν από τας πληγάς τόν άτμοσφαιρικόν κοινορτόν, τά βακτηρίδια, ή νά τά καθαισώμεν άβλαβή διά του φανικού όξέος και διά τών άλλων άντισηπτικών ύλών, ήλλαξεν όλως ή όψις τών πραγμάτων, έν τοις νοσοκομείοις ιδίαι, όπου τά βακτηρίδια είνε πολυαριθμότερα. Άλλοτε τά νοσοκομεία ήσαν τόποι έπίφοβοι. Νεκροί και άκμαίοι άνδρες, προσερχόμενοι μετ' άσημάντων τραυμάτων, άπέθνησκον έντός όλίγων ήμερών ένεκα κακοήθους τραυματικού πυρετού, ή ένεκα γαγγραινώδους πυορροίας τών πληγών των. Τανύν και αι βαρύταται τών πληγών θεραπεύονται άκόπως και άκινδύως. Άφ' ου γνωρίζομεν τό αίτιον, τό όποιον διά τής πταιμίας έρόνευεν άλλοτε τόσους τραυματίας, τώρα προσπαθούμεν ν' απομακρύνωμεν τά βακτηρίδια του άτμοσφαιρικού κοινορτού, ή, έν άν τοϋτο άδύνατον, νά έξουδετερώσωμεν τήν ενεργείαν των. Καθ' όλας τας έγχειρήσεις οι τε ιατροί και οι βοηθοί αυτών καθαρίζουν έπιμελώς τας χείρας των, ένδύονται νέα και καθαρία φορέματα τά έπιπλα τής αίθούσης τών έγχειρήσεων κατασκευάζονται έξ ύελου και σιδήρου, οι τοίχοι και τό δάπεδον είνε λεϊον, διά νά μη έπικαθήται που εύκόλως ό κοινορτός. Οι έγγιζόντες τήν πληγήν δάκτυλοι πρέπει νά είνε καθαρώτατοι, όλα δέ τά εργαλεία δέον νά βράζονται πρότερον έν διαλύσει φανικού όξέος ως 5 επί τοις εκατόν.

Θά σκεφθήτε ίσως τώρα ότι και άλλοτε, ότε ήγνοούντο τά βακτηρίδια, έθεραπεύοντο ένίοτε ταχέως και καλώς και αυτά αι βαρύταται τών

πληγών. Εις τήν ένστασιν ύμών ταύτην εύκόλως δύναται ν' άπαντήση ή έπιστήμη. Δέν άγνοείται πλέον ότι όλος ό άήρ βρίθει βακτηριδίων και ότι έν εκάστη αύτου λίτρα περιίπτανται τούλάχιστον 5-10 τοιοϋτοι επικίνδυνοι μύκητες. Δέν ύπάρχει λοιπόν άμφιβολία ότι άφ' ότου ύπάρχει ό κόσμος εις πάσαν πληγήν πάντοτε εισεχώρησαν βακτηρίδια. Τώρα σας ένθυμίζω και εκείνο, τό όποιον άνέφερα άνωτέρω. Έάν δηλαδή ό οργανισμός είνε ύγιής, έν είνε κανονικά και ύγιείς αι λευκοματώδεις ένώσεις του αίματος και τών χυμών και δέν είνε πάρα πολλά τά εισδύσαντα βακτηρίδια, καμμία δέν έπέρχεται έξ αυτών βλάβη, διότι τό ύγιές λεύκωμα, τό ύγιές αίμα δέν δίδει τροφήν εις τά βακτηρίδια. Όσο μάλλον σεσηπια ή ρευστή ύλη, τόσω μάλλον προκόπτουν και αύξάνουν τά μικρόβια. Καθώς ό ύγιής στόμαχος χωνεύει τόν χολερικόν μύκητα, οϋτω και τό καλόν λεύκωμα θανατώνει τά εις τήν πληγήν εισπετάσαντα βακτηρίδια.

Έπειδή όμως δέν γνωρίζομεν πάντοτε, άν τό αίμα και αι ένώσεις του είνε ύγιείς, άνάγκη πάσα νά εϊμεθα πάντοτε προσεκτικοί, καθαροί και ν' απολυμαίνωμεν τά περι ύμας καλώς.

Έπεθύμουν ήδη νά προσθέσω βραχεία τινά και περι τινος άλλης λίαν συχνής μiasματικής ασθeneias, διότι αύτη είνε ή κυριώτερα νόσος τών ευρωπαϊκών λαών και στέλλει τά περισσότερα θύματα εις τόν τάφον. Η νόσος αύτη λέγεται φυματίωσις. Μέχρις έσχάτων ή φυματίωσις δέν έθεωρείτο μiasματική. Ουδείς ήδύνατο νά πιστεύση ότι και αύτη ή ασθένεια παρήγετο διά βακτηριδίων, έως ότου ό παθολόγος Κόχ έν Βερολίνω άνεκάλυψε τόν βάκιλλον τής φυματίωσης, ό όποιος όλα τά όργανα, όπου άν ήθελεν εισχωρήσει, τόν όφθαλμόν, τό οϋς, τόν πνεύμονα, τό έντερον, τά όστα, τό δέρμα, καθιστά άσθενή, τά καταστρέφει και φθείρει τούς ύγιείς ιστούς.

Άλλοτε ύπό τήν λέξιν φυματίωσιν ένόουν τήν φθίσιν. Τώρα είνε γνωστόν, ότι είνε μέν ό πνεύμων τό συχνότατα προσβαλλόμενον όργανον, έν τούτοις και όλα τά λοιπά όργανα δύνανται νά καταστραφώσι και νά φθαρώσιν ύπο του φυματιώδους μύκητος.

Η φυματίωσις άρα είνε κυρίως ασθένεια μiasματική. Διά νά γεννηθή άνάγκη νά εισδύσουν εις τό σώμα οι βάκιλλοι οι φυματιώδεις.

Ο πνεύμων είνε πολλαπλώς προδιαθεθειμένος εις τοϋτο. Δύναται νά είνε προδιαθεθειμένος, ως άνωτέρω είδομεν, και εκ γενετής.

Όταν δηλαδή τό παιδίον κληρονομή παρ ά του πατρός τό συμπεπιεσμένον και στενόν στήθος, ή όταν γεννάται με τοιοϋτο στήθος, χωρίς νά τό κληρονομήση παρ ά τών γονέων, λέγομεν ότι τό παιδίον τοϋτο έχει προδιάθεσιν προς τήν φυματίωσιν, διότι τό στενόν στήθος έμποδίζει

τὴν ἐπέκτασιν τοῦ πνεύμονος καὶ πᾶς πνεύμων, ὁ ὁποῖος δὲν ἤμπορεῖ νὰ ἐπεκταθῆ, εὐκολώτερον προσβάλλεται καὶ εὐκολώτερον ὑποσκάπτεται ὑπὸ τοῦ φυματιώδους βακίλλου.

Ἐπάρχει καὶ ἐπίκτητος προδιάθεσις προκύπτουσα ἐκ τῆς εἰσπνοῆς λεπτοῦ κονιοροῦ, ὡς τοῦτο κατ' ἀνάγκην γίνεται κατὰ τὴν ἐξάσκησιν διαφόρων ἐπαγγελημάτων. Οἱ ὑελουργοί, οἱ λιθοξόοι, οἱ μυλωθροὶ κλπ. ἔχουν ἐπίκτητον προδιάθεσιν πρὸς τὴν φυματίωσιν. Ὁ λεπτὸς κονιορτὸς φράττει τοὺς λεπτοτέρους σωλήνας τῶν πνευμόνων, οὗτοι δὲ δὲν ἤμποροῦν πλέον νὰ εὐρυνθῶσιν ὅσον δεῖ καὶ ἀσθενοῦν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ.

Τὸ κάκιστον εἶνε ὅταν συναντηθῶσιν ἐπίκτητος καὶ ἔμφυτος προδιάθεσις εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ὑποκείμενον. Ἐκεῖ εὐρίσκει ὁ βακίλλος θαψιλῶς πᾶν ὅ,τι συντελεῖ εἰς ἀνάπτυξιν καὶ πολλαπλασιασμόν του, ἐπιφέρει δ' ἐν βραχυτάτῳ χρόνῳ τὸν θάνατον καὶ τὴν καταστροφὴν.

Ὁ βακίλλος οὗτος εἶνε τόσον διαδεδομένος ἐν τῇ φύσει, ὥστε δὲν ὑπάρχει, πιστεύω, ἄνθρωπος μὴ ἔλθων ἐπανειλημμένως εἰς συνάφειαν μετ' αὐτοῦ.

Τοὺς πλείστους κινδύνους ἐγκρύπτει βεβαίως ἢ μετὰ τῶν τοιούτων ἀσθενῶν ἀναστροφή. Ἐν τοῖς νοσοκομείοις δὲ καὶ ἐν ταῖς φυλακαῖς καὶ πανταχοῦ, ὅπου ὑπάρχει ἔλλειψις καθαροῦ ἀέρος, ὁ κίνδυνος εἶνε μέγας.

Ὅστις εἶνε ἠναγκασμένος νὰ ζῇ μετὰ φθισικῶν διατρέχει πάντοτε κίνδυνον. Συχνάκις οἱ σύζυγοι μολύνουσι ἀλλήλους. Ἡ πλῆσις τῶν ἀσπυροῦχων καὶ μανδιλίων τῶν φθισικῶν ἀπεδείχθη λίαν ἐπικίνδυνος.

Αἱ ἀδελφαὶ τοῦ ἐλέους ἐν τοῖς εὐρωπαϊκοῖς νοσοκομείοις ἀποθνήσκουν ὅλαι, ἀνεξαίρετως σχεδόν, προῶρως καὶ ἐκ φθίσεως, καίτοι κατὰ τὴν ἐγγραφήν αὐτῶν εἰς τὸ τάγμα ἀποπέμπονται πᾶσαι αἰ ἔχουσαι εἴτε ἔμφυτον εἴτε ἐπίκτητον προδιάθεσιν κόραι.

Ἀφ' οὗτου ἐγνώσθη καὶ ἐπέσυρεν ἐφ' ἑαυτὸν τὴν προσοχὴν ὁ βακίλλος τῆς φυματιώσεως ἐγένοντο πολλὰ ἀξιοσημεῖα παρατηρήσεις.

Πολλάκις εἶδον ὑγιεστάτας πλυντρίας πλουνοῦσας τ' ἀσπρόρουχα φθισικῶν, ν' ἀσθενοῦν κατὰ τοὺς δακτύλους. Ἡ πυόρροια τῶν πληγῶν ἐπετείνετο ὁσημέρσι, οἱ δάκτυλοι ὄλονεν παρεμορφοῦντο, αἱ πλυντρία ἐξησθένουν διαρκῶς καὶ αὐτὴ δὲ ἡ ζωὴ, ἂν καὶ σπανίως, περιήρητο εἰς τὸν ἔσχατον τῶν κινδύνων. Ἐνίοτε ἤρκει πρὸς θεραπείαν τῆς πληγῆς τοῦ δακτύλου ἢ ἀπόξεσις καὶ ἡ καυτηρίασις αὐτῆς, ἄλλοτε ὅμως, ὅτε ὁ ἰατρὸς προσεκαλεῖτο ἀργά, ἀπητεῖτο πρὸς θεραπείαν ὁ ἀκρωτηριασμός τῆς χειρὸς.

Ἡ μικροσκοπικὴ ἐξέτασις τοῦ ἀποκοπέντος δακτύλου ἀπέδειξε πάντοτε ὅτι τὸ ἔλκος εἶχε προκληθῆ ὑπὸ φυματιωδῶν μυκήτων.

Καθῆκόν μου θεωρῶ νὰ ἐπιστήσω τὴν ἡμέτεραν προσοχὴν καὶ ἐπὶ τῶν μυιῶν, τῶν εἰδεχθῶν τούτων καὶ ἐπικινδύνων ζωῶν.

Πολλάκις παρετηρήθη μετὰ θετικότητος ὅτι τὰ βδελυρὰ ταῦτα ἔντομα τρώγουν τὸ πτύελον τῶν φθισικῶν καὶ μετ' ὀλίγον ἀποθνήσκουν. Πρὸ ὀλίγου χρόνου ἰατρός τις συνέλαβεν ἐξ μυίας, ἐκλείσεν αὐτὰς ἐντὸς ὑαλίνου κώδωνος, ὅπου εἶχε θέσῃ καὶ τὸ πτύελον ἐνὸς φθισικοῦ, καὶ ἤρχισε νὰ τὰς παρατηρῇ. Αἱ μυῖαι ἐπέκθησαν ἀμέσως ἐπὶ τοῦ πτυέλου, ἔφαγον ἐξ αὐτοῦ καὶ ἀπέθανον μετ' ὀλίγον ἅπασαι. Ὁ ἰατρὸς ἀνέταμε τὰ σαρκία τῶν καὶ τὰ ἐξήτασε διὰ τοῦ μικροσκοπίου. Εὗρε δὲ αὐτὰ βεβήοντα φυματιωδῶν βακίλλων. Ἐκν λοιπὸν ἀναλογισθῆτε ὅτι αἱ μυῖαι διὰ τῶν περιπτώματων τῶν, τὰ ὅποια δύνανται νὰ εἶνε πλήρη τοιούτων βακίλλων, μιαίνουσι ὅλα μας τὰ φαγητὰ, ὅτι ὁ ἄρτος καὶ τὸ κρέας, ἐφ' οὗ ἐπέκαθισαν, τρώγεται ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, ἐὰν ἀναλογισθῆτε προσέτι ὅτι ἐξ ἐνὸς βακίλλου ἐντὸς 24 ὥρῶν γενῶνται ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ σώματι μυριάδες μυριάδων ὁμοίων μικροβίων, δὲν θ' ἀπορήσετε καθόλου περὶ τῆς φοβερᾶς ἐξαπλώσεως τῆς φυματιώσεως. Ἐχω τὴν πεποιθήσιν, ὅτι ἡ βρωσις τοῦ φυματιώδους μήκητος ἑκατοντάκις προκαλεῖ ταραχὰς καὶ ἀσθενείας τοῦ στομάχου καὶ τῶν ἐντέρων, αἱ ὅποια δὲν ἐπιφέρουν πάντοτε τὸν θάνατον, ἀλλὰ ὑποχωροῦν ὅπωςδήποτε εἰς τὴν κρᾶσιν τῶν εὐρώστων ἀνθρώπων· πλειστάκις δὲ ἀσθενοῦμεν χωρὶς καὶ νὰ γνωρίζωμεν τὴν αἰτίαν καὶ τὴν ἀφορμὴν τῆς ἀσθενείας μας. Ἀλλὰ χιλιάδες ἀποθνήσκουν κατ' ἔτος ἐκ πνευμονικῆς φθίσεως, χιλιάδες ἐκ φυματιώσεως τοῦ ἐγκεφάλου, τῶν ἐντέρων, χιλιάδες γίνονται θύματα τῆς φυματιώσεως τῶν ὀστέων, τοῦ δέρματος καὶ τῶν ἀδένων.

Δι' ἐκείνους, ὅσοι ἔχουν ἔμφυτον ἢ ἐπίκτητον προδιάθεσιν, ἀρκεῖ ἕλαφρά τις μόνον μόλυνσις διὰ τοῦ φυματιώδους μήκητος.

Ἄλλ' οὗτος εἶνε κατὰ τόσα ἑκατομμύρια διεσπαρμένος, ὥστε καὶ ὅσοι ἀκόμη δὲν ἔχουν καμμίαν προδιάθεσιν μολύνονται εἰς δόσιν ἀρκῶσαν νὰ φέρῃ τὸν θάνατον, ὡς δεικνύουσι καθ' ἑκάστην ἡμέραν τὰ δελτία τῶν νεκρῶν.

Τώρα, ὅτε γνωρίζωμεν καλῶς ὅλους τοὺς κινδύνους, ἴσως γίνωμεν προσεκτικώτεροι.

Θ' ἀποφεύγωμεν πάντοτε τὸ νὰ κοιμώμεθα ἐν δωματίοις ὅπου κοιμῶνται φθισικοί. Θὰ πλύνωμεν ἐπιμελῶς τὰς χεῖρας, αἵτινες ἐψαυσαν ἢ περιεποιήθησαν ἢ ἐνοσήλευσαν τὸν φθισικόν. Θ' ἀπολυμαίνωμεν τὰ ἐνδύματά του καὶ τ' ἀσπρόρουχα διὰ φανικοῦ ὀξέος καὶ χλωρίου. Θὰ καλύπτωμεν μετὰ προσοχῆς ὅλα τὰ φαγητὰ καὶ ὅλας τὰς ἐδωδύμους οὐσίας, διὰ νὰ μὴ ἐκκολάπτωσιν ἐπ' αὐτῶν αἱ μυῖαι βακίλλους. Τὰς μυίας θ'

ἀποδιώκωμεν ἐν γένει μετὰ περισσοτέρας ἐπιμελείας καὶ δι' ὄλων τούτων τῶν προφυλακτικῶν μέσων θὰ προσπαθήσωμεν νὰ περιορίσωμεν τὴν φυματίωσιν, τὴν φοβερωτάτην αὐτὴν ἀσθένειαν τῶν Εὐρωπαίων, ἐξ ἧς μεγάλη πλῆθη ἀνθρώπων ἀποθνήσκουν κατόπιν μυρίων ὀδυνῶν καὶ βασάνων.

(Ἐκ τοῦ γερμανικοῦ.)

Θ. Χ. ΦΛΩΡΑΣ

ΜΙΑ ΠΑΡΑΣΗΜΟΦΟΡΙΑ

ΔΙΗΓΗΜΑ

Ἐν τάγμα ἐθνοφυλακῆς, ἐφ' οὗ ἡ ἀφοσίωσις ἦτο ἀναμφισβήτητος, ἀνέμενε παρατεταγμένον ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ δημαρχείου. Οἱ ἄνδρες συνωμίλου ἀθύμως, οἱ δὲ ἀξιωματικοὶ προσεποιούντο τοὺς θαρραλέους. Αἰφνης ἀντήχησεν εἰς τὴν ὁδὸν καλπασμὸς ἵππου, πάντων δὲ τὰ βλέμματα ἐστράφησαν πρὸς τὴν πύλην. Κατεσπυσμένως εἰσέρχεται εἰς ἀξιωματικὸς τοῦ ἐπιτελείου, ὑπασπιστῆς τοῦ ὑπουργοῦ τῶν στρατιωτικῶν καὶ στρέψας τὸν ἵππον του διευθύνεται πρὸς τὸν ὄμιλον τῶν ἀξιωματικῶν.

— Κύριε ταγματάρχχα, λέγει μεγαλοφώνως, οἱ ἀντάρται, ὡς λέγεται, ἀνεγείρουσι καὶ ἄλλα ὀδοφράγματα ἐπάνω εἰς τὸ προάστειον τοῦ Ἁγίου Διονυσίου.

— Κάποιος μάλιστα διατείνεται ὅτι καὶ ἡ Πύλη τοῦ Ἁγίου Διονυσίου ἐκυριεύθη παρ' αὐτῶν, εἶπεν ὁ ὑπασπιστῆς τοῦ τάγματος.

— Δὲν εἶνε ἀληθές· τώρα ἔρχομαι ἀπ' ἐκεῖ.

— Καὶ ποίας διαταγὰς ἔχετε; ἠρώτησεν ὁ ταγματάρχης.

— Νὰ πέμψητε μίαν διμοίριαν πρὸς κατόπτεισιν ὑπὸ ἓνα ὑπολοχαγόν.

— Πολὺ καλὰ! Ὑπολοχαγὲ Λεροά! . . .

— Μὲ συγχωρεῖτε νὰ τελειώσω . . . Κατόπιν θὰ μεταβῆτε μετὰ τοῦ τάγματός σας εἰς τὴν εἰσόδον τοῦ προαστείου Ποασσονιέ. . . Ἐκεῖ, ἂν σὰς προσβάλη ὁ ἐχθρός, ὅπως εἶνε πιθανόν, θ' ἀντιστῆτε ἕως ὅτου σὰς ἔλθουν ἐπικουραία.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ ὑπασπιστῆς, στρέψας καὶ κεντήσας τὸν ἵππον του ἀπῆλθε μετὰ τῆς αὐτῆς ταχύτητος.

Ὁ ταγματάρχης καὶ οἱ περὶ αὐτὸν ἀξιωματικοὶ παρηκολούθησαν αὐτὸν ἀπερχόμενον διὰ τοῦ βλέμματός ἀφῶνοι. Ἄν ἦτο ἡμέρα, εὐχερῶς θὰ διεκρίνετο ὅτι οἱ πλείστοι ἐξ αὐτῶν ἦσαν φρικωδῶς ὄχρροι.

Ἐν τούτοις ὁ μόνος ἐξ ὄλων ὅστις σχετικῶς ἐτήρει καλλίτερον ἦθος ἦτο ὁ ταγματάρχης. Ὁ βαθμὸς, βλέπετε, ἐπιβάλλει ὑποχρεώσεις. Οἱ στρατιῶται του τὸν ἀπεκάλουν βαμβάκοσκουφην, διότι εἶχεν ἐμπορικὸν κατάστημα τοιοῦτου εἶδους καὶ μικρὰν ὑπόληψιν εἶχον περὶ τῆς ἀν-

δρείας του. Αὐτὸς ἀπ' ἑτέρου πολὺ ὀλίγον ἐξετίμα τοὺς μαχητὰς οὓς διώκει.

— Ὑπολοχαγὲ Λεροά, εἶπε διὰ φωνῆς ἠχηρᾶς, ἀναλάβετε τὴν διοίκησιν τῆς διμοιρίας, καὶ προχωρήσατε εἰς τὸ προάστειον τῆς Μονμάρτρης μέχρι τῆς ὁδοῦ Καδέ· θὰ εἰσελθετε εἰς τὴν ὁδὸν Κοκενὰρ καὶ θὰ φθάσετε, χωρὶς νὰ ἐκθέσετε πολὺ τοὺς ἄνδρας σας εἰς τὰ πέριξ τῆς εἰρκτηῆς τοῦ Ἁγίου Λαζάρου. Ἐκεῖ θὰ πληροφορηθῆτε περὶ τῶν συμβαινόντων καὶ κατόπιν θὰ στραφῆτε πρὸς τὸ προάστειον Ποασσονιέ.

— Πολὺ καλὰ, κύριε ταγματάρχχα, ἀπήντησεν ὁ ὑπολοχαγός· μίαν στιγμὴν μόνον νὰ πῶ ἓνα ποτηράκι καὶ ἀμέσως πηγαίνομεν.

Ὁ θυρωρὸς τοῦ δημαρχείου, ὅστις δὲν τὰ εἶχε χαμένα ὅπως οἱ ἄλλοι, ἐφρόντισε νὰ συστήσῃ πρόχειρον ποτοποιεῖον εἰς τὸ πρόστοον, εἰς ὃ ἦγε κλιμαζὶ ἐκ πέντε βαθμίδων.

Ὁ Λεροά διηυθύνθη πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο.

— Κάμετε γρήγορα, ὑπολοχαγέ, εἶπεν ὁ ταγματάρχης.

Ὁ ἀξιωματικὸς εἰσῆλθεν ἐσπυσμένως εἰς τὸ ποτοποιεῖον, διέμεινεν ἐπ' ὀλίγον ἐντὸς αὐτοῦ καὶ ἀκολούθως ἀνεφάνη ἀπομάσσων τὰ χεῖλη διὰ τοῦ ἀντιστρόφου τῆς χειρίδος του. Σύρων τότε τὸ ξίφος ἠθέλησε νὰ κατέλθῃ καὶ τὰς πέντε βαθμίδας ὀρμητικῶς, ἀλλ' ὁ πούς του ἐσφαλε καὶ πεσὼν ἐκυλίσθη εἰς τὸ λιθόστρωτον τῆς αὐλῆς.

— ὦ, τὸν καυμένον! εἶπεν εὐσαρκὸς τις λοχαγός, ὅστις ἐφοβεῖτο τὰς πτώσεις καὶ πολλὰ ἄλλα ἀκόμη.

— ὦ, τὸν πονηρόν! . . . ἐψιθύρισεν εἰς λοχίας.

Πλείονες τῶν τριάκοντα ἀνδρῶν ὤρμησαν καὶ ἀνήγειραν τὸν Λεροά.

— Δὲν εἶνε τίποτε, . . . δὲν εἶνε τίποτε ἔλεγε διμοίρια ἐμπρός! . . . μὰρ! . . .

Ὁ ὑπολοχαγὸς ἵστατο καλῶς ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ σκέλους, ἀλλ' ὅτε ἠθέλησε νὰ πατήσῃ καὶ τὸν ἀριστερὸν πόδα καὶ νὰ στηριχθῆ ἐπ' αὐτοῦ, κατέπιξε στεναγμόν. Ὁ δύσπιστος λοχίας ἐμειδία. Τέλος πάντων ἀπεδείχθη ὅτι ὁ Λεροά δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ βαδίσῃ· ἀπεφασίσθη λοιπὸν νὰ μείνη εἰς τὸ ποτοποιεῖον, ἕτερος ὑπολοχαγός ἀνέλαβε τὴν διοίκησιν τῆς διμοιρίας καὶ τὸ τάγμα μετέβη νὰ καταλάβῃ τὴν ὀρθοθεῖσαν θέσιν.

Ὁ Λεροά κατ' ἀρχὰς ἐξέτεινε τὸν πόδα του καὶ τὸν ἀφῆκεν εἰς στάσιν ὀριζόντιον. Πλὴν μετὰ τὴν παρέλευσιν ἑνὸς τετάρτου τῆς ὥρας ἠγέρθη.

— Δὲν εἶνε τόσον σοβαρὸν ὅσον ἐνόμιζα, εἶπε· πηγαίνω νὰ ἐνταμώσω τὸ τάγμα.

Ἐχώλαινεν ἀκόμη ὀλίγον, ἀλλ' ὅπως δῆποτε κατώρθωσε νὰ ἐξέλθῃ εἰς τὴν ὁδόν. Τὸ ὠρολόγιον τοῦ δημαρχείου ἐσήμανε τὴν μίαν μετὰ τῆ